

Medlöparna lär oss historiens misstag

Geraldine Schwarz är journalist och dokumentärfilmare och var under många år Tysklandskorrespondent för nyhetsbyrån Agence France-Press. Men hon är också barnbarn till personer som var vuxna under andra världskriget och som alla på något sätt var medlöpare till nazismens brott. Även fast de inte alltid var medlemmar i nazistpartiet.

På sin mammas franska sida har hon morfar som var gendarm och hon konstaterar att han måste ha sett och förstått vad som pågick i det av Hitler ockuperade Frankrike. Hon har aldrig träffat sin morfar och det enda hon hört är att han kanske ibland låtsades att inte se de judar som hade tagit sin tillflykt illegalt till landet. Men han protesterade aldrig eller gjorde några aktiva handlingar för att hjälpa dem.

Framför allt har hon på sin pappas tyska sida sin farfar **Karl Schwarz** som var medlem i nazistpartiet för att på olika sätt kunna ta fördel av det. Men det främsta sättet han var medlöpare på var när han under andra halvan av 1930-talet aktivt deltog i den arisering av alla judiska bolag som startade. Själv köpte han en firma som handlade med olja till ett kraftigt underpris av en desperat judisk man.

Karl var en mycket noggrann man och dokumenterade allt han gjorde. Dokument som författaren kunde ta del av och skriva denna mäktiga och skrämmande familjekrönika. Boken är också en genomgång av vad som hände efter krigets slut och författaren konstaterar att i de länder där det inte gjordes några riktiga uppgörelser om skuldfrågan, det är där nyfascismen i våra dagar håller på att växa sig starkast – de forna östtyska områdena, Ungern, Österrike, Italien och till och med i Frankrike.

Boken är väldigt välskriven och innehåller en mängd viktiga fakta. Det är kort sagt en bok som alla borde läsa. För om vi inte lär av historiens misstag kommer de att upprepas igen och igen och igen.

Peter Roth

Medlöparna

Geraldine Schwarz

Albert Bonniers förlag

